



ହିନ୍ଦୀ ଦିବସ ଅବସରରେ ରାଜଭାଷା ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କଲେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି

Posted On: 14 SEP 2017 5:56PM by PIB Bhubaneshwar

ବନ୍ତୁଗଣ,

ହିନ୍ଦୀ ଦିବସ ପାଳନ ଅବସରରେ ମୁଁ ସମସ୍ତ ହିନ୍ଦୀ ପ୍ରେମୀ ଏବଂ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଆଜି ଶୁଭକାମନା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି । ଏଥିସହ ସମସ୍ତ ପୁରସ୍କାର ବିଜେତାଙ୍କୁ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି । ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗଦାନକୁ ପ୍ରଶଂସା କରୁଛି । “ଲୀଳା ମୋବାଇଲ ଆପ” ମାଧ୍ୟମରେ ହିନ୍ଦୀ ଶିକ୍ଷା କରିବାର ଅନଲାଇନ ସୁବିଧା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇ ପାରିଥିବରୁ ମୁଁ ରାଜଭାଷା ବିଭାଗର ଉଦ୍ୟମକୁ ମଧ୍ୟ ସାଧୁବାଦ ଜଣାଉଛି ।

ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ଏ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ସଭା ଦ୍ଵାରା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 14, 1949 ତାରିଖ ଦିନ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାକୁ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତ ରାଜଭାଷା ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା ପ୍ରଚାର ସମିତିର ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ଏହି ଦିବସର ମହତ୍ତ୍ଵକୁ ସ୍ଵରଣ ରଖିବା ତଥା ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ପ୍ରସାର ଲାଗି 1953 ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 14 ତାରିଖ ଠାରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ହିନ୍ଦୀ ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଇଆସୁଛି । ହିନ୍ଦୀକୁ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତ ରାଜଭାଷା ଭାବେ ଗଠନ କରାଯିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ବିଧାନ ସଭାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପଛରେ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳେ ଦେଶର ଜନମାନସକୁ ପରସ୍ପର ସହ ଯୋଡିବାରେ ହିନ୍ଦୀର ମହତ୍ତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗଦାନ ରହିଥିଲା ।

ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ, ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଏବଂ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କାକା କାଲେଲକରଙ୍କର ନିଜ ମାତୃଭାଷା ଗୁଜରାଟୀ, ବଙ୍ଗଳା ଓ ମରାଠୀ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ମହାପୁରୁଷମାନେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ଦେଶକୁ ଯୋଡିବାକୁ ଥିବା ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ଭଲ ଭାବେ ଚିହ୍ନିଥିଲେ । ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳେ ଏହି ମହାପୁରୁଷଗଣଙ୍କ ନେତୃତ୍ଵରେ ଖାର୍ଦ୍ଦୀଠାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା ପ୍ରଚାର ସମିତି ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏମାନଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଵାମୀ ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ଵତୀ, ଆନି ବେସାନ୍ତ ତଥା କେଶବ ସେନଙ୍କ ପରି ବିଭୂତିମାନେ ହିନ୍ଦୀଭାଷାକୁ ପ୍ରସାର କରିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ଵ ଆରୋପ କରିଥିଲେ । ଯଦ୍ୟପି ଏମାନଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ହିନ୍ଦୀ ନଥିଲା । ସ୍ଵାଧୀନତା ପରେ ଏହି ଜନଭାଷାର ସଫଳ ପ୍ରୟୋଗ ମରାଠୀ ଭାଷାଭାଷୀ ବିନୋବା ଭାବେ ଭୁବନ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ କରିଥିଲେ ।

ମୂଳ ବିଦେଶୀ ବିଦ୍ଵାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ସେବା କରିଥିବା ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵଙ୍କ ଉଦାହରଣ ରହିଛି । ବେଲଜିୟମରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିବା ଫାଦର କାମିଲ ବୁଙ୍କେଙ୍କ “ଇଂରାଜୀ ହିନ୍ଦୀ ଶବ୍ଦକୋଷ” ସବୁଠାରୁ ଲୋକପ୍ରିୟ । ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ମହାନ ଲେଖକ ମୁନସୀ ପ୍ରେମଚନ୍ଦଙ୍କ ଗନ୍ତସବୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଏବଂ ଆଦୃତ । ବାସ୍ତବିକ ତାଙ୍କ ଗନ୍ତରେ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାରତର ପ୍ରତିଛବି ଦେଖିବାକୁ ପାଏ ।

ଆମ ସମ୍ବିଧାନ ଭାଷାସୂଚୀରେ ହିନ୍ଦୀ ସହିତ ୨୨ଟି ଭାରତୀୟ ଭାଷା ରହିଛି । ଏଥିସହ ସମ୍ବିଧାନରେ ହିନ୍ଦୀର ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହିସବୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା ଅନୁସାରେ, ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷା ଭାରତର ସାମଗ୍ରିକ ସାମାଜିକ ସଂସ୍କୃତିକୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିବ ।

ଅନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଭାଷା କହୁଥିବା ଆମର ଦେଶବାସୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହର ସହ ହିନ୍ଦୀକୁ ଆପଣାଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷୀ ଲୋକମାନେ ପ୍ରୟାସ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେତେବେଳେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷୀ ଲୋକ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତୀୟ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରିବେ, ସେତେବେଳେ ଅନ୍ୟମାନେ ହିନ୍ଦୀ ଶିଖିବା ଲାଗି ଆପେ ଉତ୍ସାହିତ ହେବେ ।

ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ ଭାଷାକୁ ସହଯୋଗ ଓ ସମାନତା ସହିତ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ଦାୟିତ୍ଵ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ହିନ୍ଦୀଭାଷୀ ଅନ୍ୟ ଭାଷା କହୁଥିବା ଭାଇ ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ଖଣ୍ଡନ, ସତ-ସିରି-ଆକାଳ, ଆଦାବ ସହ ଅଭିବାଦନ କରନ୍ତି, ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାଷା, ଭାବନା ଓ ସମ୍ମାନ ସ୍ତରରେ ଉଭୟେ ପରସ୍ପର ସହ ଯୋଡି ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ସାରା ଦୁନିଆକୁ ଗୋଟିଏ ପରିବାର ଭଳି ହେତୁ କରୁଥିବା “ବସୁଧେବ କୁଟୁମ୍ବକମ” ଭଳି ଉଦାରବାଦୀ ଭାବନା ହିନ୍ଦୀ ଭାଷା ଏବଂ କଥନିକା ମଧ୍ୟରୁ ଆହରଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ହିନ୍ଦୀର ରହିଛି । ଏହି କ୍ଷମତାକୁ ଆମମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆମ ଦେଶରେ ଓକିଲ ଓ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଭାଷା ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ବୁଝିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟୁଛି । କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟରେ କୋର୍ଟ କଚେରୀରେ ହିନ୍ଦୀରେ ଜବାବ ସୁଆଲ କରାଯିବାର ଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ପୁଣି ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟ ବି ହିନ୍ଦୀରେ ଦିଆଯିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ସେହିପରି ଯଦି ଡାକ୍ତରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ସୂଚୀ ଇଂରେଜୀ ସହ ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଓ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନୀୟ ଲିପିରେ ଲେଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିବେ ତା ହେଲେ ଡାକ୍ତର ଓ ରୋଗୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦୂରତା ଆପେ ଆପେ କମିଯିବ । ଏଭଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖିବାକୁ ଯେତିକି ସହଜ, ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସେତିକି ବ୍ୟାପକ ଓ ଗଭୀର । ଏଭଳି ଉପାୟ ଦେଶର ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ।

ହିନ୍ଦୀ କେବଳ ଅନୁବାଦର ଭାଷା ନୁହେଁ ଏହା ସମ୍ବାଦର ଭାଷା । ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଭାଷା ପରି ହିନ୍ଦୀ ବି ମୌଳିକ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଭାଷା । ମୋତେ ଏକଥା ଜାଣି ଖୁସି ଲାଗୁଛି ଯେ ଏବେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ତଥା ସାଧାରଣ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ମୌଳିକ ପୁସ୍ତକ ରଚନା ଲାଗି ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ନୂତନ ତଥା ପ୍ରଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟତୀତ ମଧ୍ୟ ଅନୁବାଦକୁ ଆପଣାଯାଇ ପାରିବ । ରେଲୱେ କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାର ଭଳି ଶବ୍ଦ କୌଣସି ବିକଳ ଅନୁବାଦ ବିନା ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳୁ ହିନ୍ଦୀ ସହ ଓଡ଼ିଆପ୍ରାନ୍ତ ଭାବେ ମିଳିସାରିଛି । ସେହିଭଳି ଅନେକ ନୂଆ ନୂଆ ଶବ୍ଦକୁ ବି ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ମିଶ୍ରଣ ଘଟାଯିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟଥା ସେପରି ଶବ୍ଦର ହିନ୍ଦୀ ଅନୁବାଦ ବିନା ଭାଷାର ସହଜତା ହ୍ରାସପାଇବ । ଶବ୍ଦାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲାବେଳେ କ୍ଷୟତା ଏବଂ ସରଳତା ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସରଳତାର ସହିତ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ପ୍ରୟୋଗରେ ସମାନତା ଆଣିବା ଅଧିକ ସହଜ ହୋଇପାରିବ ।

ହିନ୍ଦୀ ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକୁଳସବୁମାନଙ୍କୁ ରୋଜଗାର ମିଳିବାର ଅବସର ଯଥେଷ୍ଟ ମିଳିପାରିବ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରହିବା ଉଚିତ । ମୋତେ ଏକଥା ଜାଣି ଖୁସି ଲାଗୁଛି ଯେ ହିନ୍ଦୀରେ ଅନେକ ଗୁଡିଏ ବୈଷୟିକ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବେ ପଢ଼ାଯାଉଛି ।

ଭାଷାର ଆଧାର ପିଲାବିନରୁ ହିଁ ମଜବୁତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାରେ ହିନ୍ଦୀର ସ୍ଵରୂପ ଉପରେ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ । ହିନ୍ଦୀରେ ଉତ୍ତମ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟର ବିଶାଳ ଭଣ୍ଡାର ରହିଛି । ଏଥି ସହ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ବାଳ ପୁସ୍ତକଗୁଡିକର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରକାଶନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ।

ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିବା ଯେ ହିନ୍ଦୀ ତଥା ଅନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଭାଷାର ପହଞ୍ଚ ଯେତିକି ବ୍ୟାପକ ସେତିକି ମାତ୍ରାରେ ଗଭୀର । ହିନ୍ଦୀ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଗୁଡିକରେ ପାଠକ ସଂଖ୍ୟା ଇଂରେଜୀ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପାଠକଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଢେର ଗୁଣରେ ଅଧିକ ବୋଲି ଆକଳନ କରାଯାଇଛି । ହିନ୍ଦୀ ତଥା ଅନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଅନେକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରର ପ୍ରସାରଣ ଇଂରାଜୀ ଦୈନିକ ତୁଳନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ ।

ତେଣୁ ହିନ୍ଦୀ ସମେତ ଅନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଇଂଟରନେଟର ପ୍ରୟୋଗ ଇଂରାଜୀ ଇଂଟରନେଟ ପ୍ରୟୋଗଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଗଲାଣି । ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି ଯେ 2021 ସୁଦ୍ଧା, ଆମ ଦେଶରେ ଆମ ଦେଶବାସୀ ଇଂରାଜୀ ଠାରୁ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଇଂଟରନେଟ ଉପଯୋଗ କରୁଥିବେ । ସେଥିଯୋଗୁ ଇଂଟରନେଟ ଓ ମୋବାଇଲ ଫୋନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ସେବାମାନ ବି ହିନ୍ଦୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବ ।

ଡିଜିଟାଲ ସାକ୍ଷାରତାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଗଲେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାକୁ ଅଧିକ ବଳ ମିଳିବ । ରାଜଭାଷା ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ଇ-ମହାଶବ୍ଦ କୋଷର ଅନଲାଇନ ଉପଲବ୍ଧି କରାଗଲେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ସହାୟତା ମିଳିବ ।

ହିନ୍ଦୀ ବିଶ୍ଵବଜାରରେ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାଷା ରୂପରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକୁଛି । ଏହି ବଜାର ପାଇଁ ବିଶ୍ଵର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ କମ୍ପାନୀମାନେ ହିନ୍ଦୀକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ କରୁଛନ୍ତି । କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରୋଗ୍ରାମିଂରେ ଜ୍ଞାନଥିବା ବିଶେଷଜ୍ଞ ମାନେ ସ୍ଵାକାର କରନ୍ତି ଯେ କମ୍ପ୍ୟୁଟିଂ ଲାଙ୍ଗୁଏଜ ପାଇଁ ହିନ୍ଦୀ ଏକ ଅନୁକୂଳ ଭାଷା । ଦେବନାଗରୀ ଲିପିର ବୈଜ୍ଞାନିକତାକୁ ବି ପ୍ରଶଂସା କରାଯାଉଛି ।

ବିଶ୍ଵ ବଜାରରେ ହିନ୍ଦୀର ଏପରି ମାନ୍ୟତା କାରଣରୁ ସଫଳ ବିଦେଶୀ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରଗୁଡିକର ଡବିଂ ହିନ୍ଦୀରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଉଛି । ଗୋଟିଏ ପଟେ ବିଦେଶୀ ଭାଷାର ମନୋରଞ୍ଜନ ସାମଗ୍ରୀ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଥିବା ବେଳେ ଅପର ପକ୍ଷରେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫିଲ୍ମ ତଥା ଟିଭି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଲୋକପ୍ରିୟତା ସମଗ୍ର ବିଶ୍ଵରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି ।

ଏଥି ସହ ବିଦେଶରେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ନିକଟରେ ବେଲାରୁସର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ମୋତେ ସାକ୍ଷାତ କରିଥିଲେ । ସେ ମୋତେ ସୂଚାଇଥିଲେ ଯେ ଏଇ ମାସରୁ ବେଲାରୁସର କ୍ଷେତ୍ର ଯୁନିଭରସିଟିରେ ହିନ୍ଦୀ ପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଉଛି ।

ଭାଷା ସଦାବେଳେ ପରସ୍ପରକୁ ଯୋଡ଼ିଥାଏ । ପୁଣି ଥରେ ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହିନ୍ଦୀ ଦିବସର ଶୁଭକାମନା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

(Release ID: 1503326) Visitor Counter : 2

